

Με αφορμή το 4ο Συνέδριο του NAP

Γιώτα Ιωαννίδου

Η είδηση που επιλέχθηκε από ορισμένους να δημοσιοποιηθεί από το **4ο Συνέδριο του NAP** είναι ότι κορυφώθηκε ένα είδος αντιδημοκρατικού κατήφορου αφού δεν δόθηκε η δυνατότητα να εισηγηθούν στο Σώμα στην αρχή της διαδικασίας, τη δική τους γνώμη τα έξι μέλη της Πολιτικής Επιτροπής που μειοψήφησαν, ως προς την κεντρική εισήγηση. Πράγματι το θέμα τέθηκε στο Συνέδριο -παρουσία εκατοντάδων αντιπροσώπων-. Το γραφείο της απερχόμενης Πολιτικής Επιτροπής πρότεινε να υιοθετηθεί από το σώμα η επιθυμία των συντρόφων. Όμως το Συνέδριο αποφάνθηκε με μεγάλη πλειοψηφία ότι δεν πρέπει να υπάρξει διαφορετική αντιμετώπιση των συντρόφων σε σχέση με αυτή προς τους υπολοίπους συνέδρους που είχαν διατυπώσει διαφορετική γνώμη στη διάρκεια του προσυνεδριακού διαλόγου και θα την εξέθεταν στο Σώμα στη διαδικασία των ομιλιών. Είναι δικαίωμα των συντρόφων να θεωρήσουν την απόφαση των Συνέδρων λανθασμένη αλλά προς τι τα περί αντιδημοκρατικής εκτροπής;

Η επιλογή της είδησης καθώς και ο τρόπος που προβάλλεται έχουν τη σημασία τους. Ωστόσο πριν τα σχολιάσω θα ήθελα να δηλώσω ότι ταλαντεύτηκα πολύ αν θα συμβάλει σε κάτι, αυτός ο δημόσιος σχολιασμός. Ποιον θα βοηθήσει;

Μήπως επιτείνεται ένα κλίμα «εδώ ο κόσμος καίγεται και η αριστερά», αντιμετώπιση που εισπράττουμε συνήθως από το πιο πληττόμενο κομμάτι της κοινωνίας, τους εργαζόμενους της μισής ζωής, τους άνεργους και τους νέους, που οι αποφάσεις του Συνεδρίου θεωρούν ότι πρέπει να βάλουμε στο κέντρο της προσοχής μας;

Μήπως αυτή η συζήτηση δεν τους αφορά και επιτείνει ένα κλίμα εσωστρέφειας; Ή απλά μήπως «ακυρώνει» τους πιο πρωτοπόρους ανθρώπους αφού στρέφει εν μέσω πολύπλευρης κρίσης, την κουρασμένη δημιουργικότητά τους σε μια ανέξοδη αντιπαράθεση εντυπώσεων;

Σίγουρα μια συζήτηση περί εσωοργανωτικής δημοκρατίας με διασπορά μεμονωμένων ειδήσεων και βολικά συμπεράσματα δεν αφορά τους παραπάνω ανθρώπους. Ωστόσο ακόμη κι όταν ανοίγει έτσι οφείλουμε να την διεξάγουμε με το πιο σοβαρό τρόπο. Δηλαδή όχι με την εσωκομματική ματιά πρόσκαιρων συσχετισμών αλλά τη ματιά των αναγκών των ανθρώπων που προανέφερα. Είναι ανάγκη των αγωνιζόμενων ανθρώπων να συζητήσουν και να ανιχνεύσουν τους δρόμους της πιο ουσιαστικής δημοκρατίας των συλλογικοτήτων που συγκροτούν, αν στα σοβαρά –κι όχι στα ψέματα– το εννοούν πως με αυτές και την πάλη τους σκοπεύουν να αλλάξουν τον κόσμο. Ιδίως σήμερα που η κρίση δοκιμάζει όλες τις απαντήσεις κι όλες τις απόπειρες. Και περνά στο σχολιασμό.

Ποια είναι λοιπόν η είδηση και πού πρέπει να αναζητηθεί η δημοκρατία;

Έχει αξία να αναφερθούμε ξανά στην είδηση, στο σύνολό της. Για να κρίνουμε την ισχύ της και το πρόβλημα που εντοπίζει. Και για έναν άλλο ακόμη λόγο. Δε βοηθά στην ουσιαστική συζήτηση η αποδοχή της συνήθειας της αστικής δημοσιογραφίας να προβάλλουμε εκείνο το κομμάτι της είδησης που νομιμοποιεί το συμπέρασμα που έχουμε προαποφασίσει.

Εξηγούμαι. Η προσυνεδριακή συζήτηση για το 4ο Συνέδριο του NAP, ξεκίνησε το καλοκαίρι, μετά τη δημοσιοποίηση των Θέσεων. Τα μέλη της Πολιτικής Επιτροπής που δεν συμφώνησαν με τις Θέσεις που αυτή πρότεινε για συζήτηση στις οργανώσεις, διαμόρφωσαν και συνυπέγραψαν ένα κείμενο 21 μελών, που τυπώθηκε και τέθηκε υπόψη όλων των οργανώσεων του NAP και της νΚΑ και δημοσιοποιήθηκε, όπως και άλλα κείμενα διαλόγου. Στους συντρόφους δόθηκαν τα δικαιώματα που δίνονται σε κάθε διαφωνούσα άποψη στο NAP στο πλαίσιο της εσωοργανωτικής του δημοκρατίας. Δυνατότητα εισήγησής της σε κάθε οργάνωση και ξεχωριστής ψηφοφορίας, παρουσίας της σε κάθε δημόσια εκδήλωση, μέσα από την εφημερίδα του ΠΡΙΝ και την ιστοσελίδα της οργάνωσης. Επιπλέον και τελικά. Αντιδημοκρατικές εκτροπές γίνονται συνήθως από όργανα και «ηγεσίες» που αποκρύβουν, υπονομεύουν ή δαιμονοποιούν απόψεις και προσπαθούν να ελέγξουν ψηφοφορίες κι όχι με εισηγήσεις υπέρ της προβολής τους σε Σώματα Συνεδρίων. Το απερχόμενο γραφείο της Πολιτικής Επιτροπής εισηγήθηκε στο Συνέδριο να δοθεί ο επιπλέον χρόνος παρουσίας που ζητούσαν οι σύντροφοι, πρόταση την οποία το Σώμα καταψήφισε στην αρχή του Συνεδρίου όταν αποφάσισε δημοκρατικά για τη διαδικασία οργάνωσης της συζήτησής του.

Και εδώ έρχομαι στο **δεύτερο** και κατά τη γνώμη μου **ουσιαστικότερο** ζήτημα. Παρ' όλα αυτά υπάρχει ζήτημα δημοκρατίας; Υπάρχει αλλά είναι αυτό που δεν γίνεται αντικείμενο συζήτησης. Τι είναι τελικά η δημοκρατία και πού πρέπει να αναζητηθεί και να καλλιεργηθεί σε μια συλλογικότητα αντικαπιταλιστικής, κομμουνιστικής προσδοκίας;

Η Δημοκρατία είναι σίγουρα η ελευθερία διατύπωσης της γνώμης με ό,τι αυτό προϋποθέτει και σημαίνει. Αλλά θα συμφωνήσουμε ότι η εργατική δημοκρατία απέχει πολύ από το να είναι **μόνο αυτό**. Η δημοκρατία υπάρχει όταν αφορά και τη συζήτηση και τη δράση που μπορεί να αλλάζει την υπάρχουσα τάξη πραγμάτων. Και την άποψη, την πιο ελεύθερη διατύπωσή της και την πιο μαχητική υλοποίηση της απόφασης της συλλογικότητας. Όχι διακριτά αλλά σε αλληλεπίδραση και αλληλοτροφοδότηση. Όστε το ένα να επηρεάζει και να επηρεάζεται από το άλλο. Όστε και τα δύο να αλλάζουν και να μεταμορφώνονται σε **εργαλεία** και έμπνευση προσέγγισης των **τακτικών στόχων** και των **στρατηγικών σκοπών**.

Αντιδημοκρατική «εκτροπή», με τους όρους της εργατικής δημοκρατίας, είναι κατά τη γνώμη μου, όταν την επόμενη ημέρα μιας απόφασης αντί να ξεκινήσει η συζήτηση για τα μέτρα υλοποίησής της ξεκινά μια σκιαμαχία για το αν είναι σωστή. Και ενώ η πρώτη συζήτηση έγινε με τους πιο πλατιούς όρους και δυνατότητες συμμετοχής όλων, η δεύτερη συνήθως γίνεται εν κλειστώ για τις ομάδες που θεωρούν εαυτόν επαίοντες κριτές. Και τότε ποια συζήτηση δημιουργική, σε ποιο έδαφος αλλαγής της πραγματικότητας μέσω της δράσης μας μπορεί να γίνει; Πού είναι το πεδίο που θα ενθαρρύνει τους συντρόφους και τις συντρόφισσές μας να φέρουν και να συζητήσουν την εμπειρία τους, τη σκέψη και τους φόβους τους, τους δρόμους που οι αποφάσεις περπατάνε αν δεν θέλουν να είναι νεκρό γράμμα; Και ποιο θα είναι το πεδίο ανατροπής της αν αυτή αποδειχθεί ανίκανη;

Η δημοκρατία δεν ισορροπεί ανάμεσα σε πλειοψηφίες και μειοψηφίες, που η κάθε μια έχει τα δικά της δικαιώματα και τα ασκεί όπως νομίζει στρατεύοντας οπαδούς και φίλους. Με μια τέτοια αντίληψη διχάζονται οι άνθρωποι, τρέφονται οι μικροϊδιοκτησίες και ακυρώνονται τα συλλογικά υποκείμενα. Η αξία των γόνιμων αντιπαραθέσεων υπάρχει όταν ισχυροποιούνται και βαθαίνουν οι ιδέες, αποκαλύπτονται καλύτερα οι σκοποί, ανανεώνονται οι δεσμοί των ανθρώπων που ξαναδοκιμάζονται μέσα στην ταξική πάλη. Με λίγα λόγια γιατί συγκροτούν το συλλογικό υποκείμενο που σκέφτεται, δρα και μεγαλουργεί στο **πραγματικό πεδίο της αντιπαράθεσης** και γι αυτό **«πονάει και ψηλώνει»**.

Η εργατική δημοκρατία οφείλει να είναι μια διαδικασία που η ιδιότητα του **ιδιώτη** και του **ατομικού**, δίνει τη θέση της στο **κοινωνικό** και το **συλλογικό** και η ατομικότητα αναβαφτίζεται και δεν γίνεται καρικατούρα. Μα στα αλήθεια, πιστεύει κανείς πως μπορεί να νικήσει στην μικρότερη ταξική αντιπαράθεση, πως μπορεί να υπηρετηθεί το μεγαλείο της εργατικής χειραφέτησης και του κομμουνισμού με αντιλήψεις που ανάγουν το ατομικό σε πεμπτουσία της ελευθερίας και το συλλογικό σε βήμα υποταγής; Το **«έχω διαφορετική άποψη άρα υπάρχω»** είναι ο αποκρουστικός καθρέπτης της παλιάς αποτυχημένης αντίληψης του **«υπάρχω γιατί έχω την άποψη του κόμματος»**. Το **«εκλέγομαι για να στηρίξω την άποψή**

μου» είναι η άλλη όψη τού «εκλέγομαι για να κάνω ό,τι μου πει η ηγεσία του κόμματος ή η ομάδα μου». Το «δεν μπορώ να ασχοληθώ με ό,τι εσείς, γιατί καταπιέζεται η άποψή μου που είναι διαφορετική» είναι το σιαμαίο αδελφάκι της αντίληψης «δρουν μόνο αυτοί που δεν έχουν άποψη και κάνουν ό,τι τους λένε».

Η δημοκρατία στα μέτωπα και στις οργανώσεις της αντικαπιταλιστικής και κομμουνιστικής αριστεράς είναι μια πολύ σοβαρή υπόθεση, την οποία οφείλουμε να συζητήσουμε με εξίσου σοβαρό και ειλικρινή τρόπο. Όχι λόγω ιδεοληψίας αλλά λόγω ζωτικής ανάγκης. Έχει να κάνει με τη δυνατότητά μας να υπάρξουμε και να έχουμε **αξία χρήσης στην ταξική πάλη**. Το NAP χρόνια προσπαθεί να την έχει στη θέση που της αξίζει γιατί η μήτρα που το γέννησε, του άφησε αυτό το αποτύπωμα αναζήτησης.

Δεν το κάνει πάντα με τον καλύτερο τρόπο αλλά είναι από τις λίγες οργανώσεις που παίρνει αποφάσεις, που τίθενται σε όλα του τα μέλη ακόμη κι όταν δεν υπάρχουν συνεδριακές διαδικασίες και με πλατιά διακίνηση όλων των απόψεων. Δεν είναι λίγοι αγωνιστές οι που του προσάπτουν ανεκτικότητα και υπερβολή και παρατηρούν σεμνά ότι μερικές φορές τα κείμενα διαφορετικών γνωμών είναι περισσότερα από τις εισηγήσεις ή ότι δημοκρατία χωρίς κοινά αποδεκτούς κανόνες δεν υπάρχει. Ή που αντιμετωπίζουν με καχυποψία την πρότασή του για νέο κομμουνιστικό φορέα όταν η δυνατότητα υλοποίησης μιας γραμμής που αποφασίζει δεν φαίνεται να δεσμεύει όλα του τα μέλη.

Με όλα τα παραπάνω κατά τη γνώμη μου πρέπει να αναμετρηθεί η συζήτησή μας για τη δημοκρατία. Με αυτά που συνήθως δεν «**φωνάζουν**» πολύ και δεν παίρνουν τόση δημοσιότητα. Αλλά απασχολούν, ταλανίζουν και αποκαρδιώνουν. Για να είναι μια συζήτηση αληθινή κι όχι στα ψέματα. Να είναι μια συζήτηση ειλικρινής κι όχι παρεμπιπτόντως για να δικαιολογήσουμε κάποια άποψη που δεν υιοθετήθηκε ή να δικαιώσουμε μια στάση.

Το 4ο Συνέδριο φιλοδόξησε να κάνει ένα βήμα σχετικά με όλα αυτά. Με τη συντροφική συζήτηση και δράση να το υπερασπίσουμε και να το διευρύνουμε. Γιατί η εποχή μας είναι πολύ σκληρή για να σεβαστεί βήματα που μένουν μετέωρα...

Γιώτα Ιωαννίδου, μέλος της επιτροπής προσυνεδριακού διαλόγου του 4ου Συνεδρίου του NAP για την κομμουνιστική απελευθέρωση και μέλος της απερχόμενης Πολιτικής Επιτροπής